

זוהדרק

زوهدريخ ZO HADEREKH

גיליון 40 / 19 באוקטובר 2022

איך להיאבק ביוקר המחיה

עמ' 3

מינימום 40 ₪

שינוי מתוך שוויון כלכלי

בעד הנגד: מדוע יש להצביע ום

מינהליים.

שינוי מתוך שוויון גם בין גברים לבין נשים - זו לא סיסמא. פועלה של יו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה ח"כ עאידה תומא-סלימאן מוכיח מה ניתן לעשות ומה עוד נותר לעשות בעזרת קולות רבים יותר.

שינוי מתוך שוויון הוא מלחמה בפשיזם ובגזענים שבגללם החברה הישראלית חולה וחשוכה. רק סיעת שמאל יהודית-ערבית חזקה תוכל להתמודד בהצלחה עם שותפיו הטבעיים של נתניהו - חבורתו הגזענית של בן גביר. לא לשכוח: רשימת חד"ש-תע"ל הכי רחוקה מנתניהו ומעוזו הנאמן בן גביר!

אלה הן אך כמה נימוקים מדוע כל המאמין בשוויון, באחווה ובחירות חייב לשלשל את הפתק עם האותיות ום לקלפי. ידוע היטב כי המערכה קשה ותלויה בכל קול. לכן כל מצביע ומצביעה עבור חד"ש-תע"ל יקדמו את ישראל לעבר חיים של שלום ושוויון.

את פעילי חד"ש-תע"ל תפגשו לא רק בדרך אל הקלפי. הם ניצבים יום-יום במאבקים, בתקופת בחירות או בלעדיה. אפשר לסמוך עליהם כי יעמדו בכל מקום בו הציבור נלחם באפליה, בניצול ובכיבוש. תומכי השלום והשוויון אינם מעטים, אך כדי לנצח - שכנעו גם את קרוביכם וחבריכם להצביע ום.

שינוי מתוך שוויון? כן! רשימת חד"ש-תע"ל תומכת בשוויון בין יהודים לערבים. לכן היא קוראת לבטל את חוק הלאום הגזעני, וחותרת לחוקק במקומו חוק יסוד שוויון אזרחי ופוליטי מלא, ללא "אבל" וללא "אולי".

שינוי מתוך שוויון חברתי? כמובן! רשימת חד"ש-תע"ל פרסמה עשרה צעדים למאבק ביוקר המחיה הגואה (ר' עמ' 3). מחירי הדיור זינקו ב-19% בשנה האחרונה בלבד! לכן, הצעד הראשון במאבק הוא העלאת שכר המינימום ל-40 שקלים לשעה.

לשם כך לא צריך להמתין עד לאחר יום הבחירות. הכנסת יכולה להתכנס ולהחליט על כך עוד היום. יהיה זה מבחן ראוי עבור כל המפלגות המדברות על אזרחים שקופים, רעבים ועשוקים. נראה אותן מצביעות בעד הצעת החוק. וזו רק ההתחלה, חד"ש-תע"ל מתחייבת לקדם שורת צעדים למאבק במקור היוקר ובאחראים לו. הציבור יודע היטב כי כאשר חד"ש-תע"ל מתחייבת - היא גם מקיימת.

שינוי מתוך שוויון? בהחלט. יש להפסיק מיד את מפעל הכיבוש הקולוניאלי בשטחים הפלסטיניים, ולהקים מדינה פלסטינית עצמאית בצדה של ישראל. הישראלים והפלסטינים ראויים לחיות בשלום ובשוויון, ללא אפליה, ללא גזל, ללא ניצול, ללא אפרטהייד, ללא הרג וללא אלפי אסירים ועצירים

בליכוד העלימו את חברי הכנסת המזרחיים

"שמות מרכזיים של הליכוד שעד לא מזמן היו רגילים לחרוש את האולפנים כמו ח"כ שלמה קרעי, גלית דיסטל ומירי רגב - אפילו לא נכנסו לרשימת 25 המרואיינים הבולטים במערכת הבחירות. גם חברי הכנסת דוד ביטן ודוד אמסלם נפקדים מהרשימה, אם כי באשר אליהם נראה כי מדובר בבחירה אישית שלהם - ביטן, בעקבות הידחקותו מטה ברשימת הליכוד המיוחסת לנתניהו, ואמסלם בשל גינוי שספג מיו"ר התנועה עקב אמירות נגד מערכת המשפט והיועמ"שית. בהקשר זה, בולטת גם שתיקת בנו של נתניהו יאיר, ממנהלי קמפיין הבחירות, צייצן ופעיל ברשת. ההערכה היא כי הסיבה המרכזית להדרת דמויות אלה מקמפיין הליכוד היא פנייה לאותם מנדט-שניים ממה שמכונה 'הימין הממלכתי' - ציבור ימני שמאס בתופעות 'אנטי ממלכתיות' או קולניות נגד מערכת המשפט ובכלל. בליכוד מעריכים כי רק הם יוכלו לספק את הקולות החסרים לגוש נתניהו על מנת להגיע ל-61 מנדטים".

דוד ורטהיים, "זואלה", 11.10

ח"כ דיסטל אטבריאן צועקת אל הקירות

"יונתן אוריך, דוברו ומנהל המדיה החדשה של יו"ר הליכוד בנימין נתניהו, נעל את ח"כ גלית דיסטל אטבריאן במרפסת בקומה ה-14 במצודת זאב, מטה המפלגה בתל אביב - ונטש את המקום. רק לאחר שאטבריאן דפקה על החלון וצעקה לעבר הנוכחים בתוך הבניין - היא נכנסה פנימה".

יקי אדמקר, "זואלה", 3.10

הבייגרים נגד ח"כ עופר כסיף

"מדי כמה ימים עולות בערוץ הטלגרם של הליכוד, 'בייגרים', חידות והפעלות שונות לעוקבים. הערוץ מאפשר לשוחח בצ'אט עם בוט המייצג את יו"ר הליכוד, ראש הממשלה לשעבר בנימין נתניהו. ה'צ'אטבוט' מציג לעוקבים משימות ושאלות, שעליהם הם מגיבים בשיחה. לפני כשבוע פנה נתניהו לעוקביו במשימה חדשה: 'יו"ר ועדת הבחירות השופט יצחק עמית פסל את עמיחי שיקלי מלרוץ ברשימת הליכוד לכנסת הקרובה. אני מזמין אתכם להקליט סרטון קצר ובו תגיבו להחלטת השופט עמית לפסול את עמיחי שיקלי מלהתמודד'. כדי לא לסבך את העוקבים בפעולות מורכבות של צילום סרטונים ושליחתם, בתום ההודעה מופיע כפתור אשר הופך את רצף הפעולות הנדרש למעין משחק קל ופשוט. כעבור יומיים עלה בערוץ סרטון ובו מקבץ תגובות מאזרחים שהשתתפו במשימה: 'זו החלטה פוליטית מבישה', 'תמיד מוצאים לפסול את מי שימני', 'צריך לזכור שזו אותה ועדת בחירות שאישרה את היבא יזבק ועופר כסיף'".

רפאלה גויכמן, "דה מרקר", 10.10

אוהבים את ביבי, אבל ביבי אוהב קפיטליסטים

"ציבור נהגי המוניות הוא ציבור ליכודניק ברובו. נהגי המוניות אוהבים את ביבי אבל לצערם ביבי אוהב את אובר".

שמעון יעיש, "ישראל היום", 6.10

העיתונאי שיש לו מקורות בעולם המתים

"מתי טוכפלד סיפר בריאיון, כי לפני שהחל לעבוד כפרשן פוליטי ב'ישראל היום' התייעץ עם מקור יודע דבר בעולם התקשורת הישראלי. 'כתבתי לרבי באיגרות קודש והתשובה הייתה: בקשר לרצונו לעבור למקום עבודה חדש, כדאי ששם השפעתו תהיה גדולה יותר'. חתמתי עם העיתון, ותוך שנתיים הוא הפך לגדול בישראל", נזכר. טוכפלד לא מתאר התכתבות רגילה. 'ישראל היום', נזכיר, הוקם בשנת 2007. הרבי מלובביץ', מת ב-1994".

אואן פרסיקו, "העין השביעית", 7.10

דברים בשם אומרם

החי על המת: תחקיר מיוחד מאת ביטאון חב"ד

"לוויות, בכי, הספדים, פרידה מצערת ושוברת לב – כל אלה הופכים להיות נחלת העבר! זו סטטיסטיקה שלא רואה ממטר, חיי נצח בקרוב לכולנו. תחקיר מיוחד"

כותרת בירחון חב"ד, "הגאולה", ספטמבר 2022

האם בארה"ב קוראים "זו הדרך"?

"זהבה גלאון הביעה את חששה העמוק מכך שיחסי ישראל ארה"ב עלולים להיפגע אנושות בעקבות האפשרות שאיתמר בן גביר יכהן בממשלה הבאה. עם זאת, לא ברור מדוע נציגים של 'גוש השינוי' כמו יו"ר מרצ, זהבה גלאון, מביעים את חששם לפגיעה ביחסי ישראל-ארה"ב דווקא בגלל אדון בן גביר. הרי הם תומכים בהקמת ממשלה עם המפלגה העוינת ביותר לארה"ב, מפלגה שמתעבת עד עמקי נשמתה את ארה"ב וערכיה ולא טורחת להסתיר זאת. מדובר, כמובן, במפלגת חד"ש הרואה בארה"ב חלק מציר הרשע העולמי.

מאמרים שפורסמו בביטאון חד"ש 'זו הדרך' בעקבות ביקורו של הנשיא ג'ו ביידן בישראל ביקשו לשפוך מים צוננים על הממשל הדמוקרטי. 'מי זקוק להגברת מעורבותה של ארה"ב באזור?', נכתב במאמר המערכת של בטאון חד"ש 'זו הדרך' בעקבות ביקורו של ביידן במזרח התיכון. תחת הכותרת: 'ג'ו לך הביתה'. בסוף המאמר נכתב כי 'ביידן אינו רצוי כאן'".

ישי פרידמן, "מקור ראשון", 7.10

מכתבים למערכת

כנישי הדמים בשטחים הכבושים

מרבית הכבישים העוברים לאורכם ולרוחבם של השטחים הכבושים חוצים ישובים פלסטיניים. אוכלוסייתם עוינת את הכיבוש ואת ההתנחלויות ה"בלתי מוכרות", את אלה הלא חוקיות וגם את אלה שהקמתם נכפתה על הממשלות השונות – ללא כל הסכמה מצד האוכלוסייה הפלסטינית ורשויותיה. את סלילת "כבישי דמים" אלה התווה רצון ציבור המתנחלים ומתכנני-התחבורה באופן חד-צדדי. "מצעד האיוולת" של מדינת ישראל נמשך, שכן מדיניותה מעמידה גם את המתנחלים העומדים לשירותה בסכנת חיים יומיומית. כל הנוסע בכבישים אלה, דמו בראשו.

מצב זה גורר הקזת דמים, הרג, פציעות והריסת בתים רבים. איסור על הגעת יהודים ל"קבר יוסף" הממוקם סמוך למחנה הפליטים תל-בלטה שבשכם, הוא אפשרות אחת למניעת שפיכות דמים, ודי לחכימא ברמיזא.

דן יהב, ת"א-יפו

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

משמרת מחאה של עובדי ההסתדרות ושל מדריכים בנעור העובד והלומד, 7 בספטמבר 2022 (צילום: ההסתדרות)

עשרת הצעדים הכלכליים של רשימת חד"ש-תע"ל

איך להיאבק ביוקר המחיה הגואה

העובדים – באופן בלתי תלוי בעליית המדד. הדרך להיאבק באינפלציה היא לקצץ ברווחי ההון ולהעבירם לעובדים.

העלאת כלל קצבאות הביטוח הלאומי, בדגש על קצבת הנכות והזקנה. בעודפי תקציב המדינה מונחים עשרות מיליארדי שקלים, ועל המדינה להחזירם לציבור.

מענק סיוע חירום למשרד הבריאות. הממשלה האחרונה אמנם הגדילה את תקציב משרד הבריאות בעקבות משבר מגפת הקורונה, אך התוספת ממש לא מספיקה. יש להציב את בתי החולים בפריפריה בעדיפות גבוהה, שכן הם זקוקים למשאבים בדחיפות.

הפסקה מיידית של גירוש דיירים מהדירות הציבוריות. זאת בצד קידום בניית דירות ציבוריות עבור כלל האזרחים. השתוללות מחירי הדירות נובעת מהפקרת ענף הבנייה לחסדי השוק הפרטי. על המדינה להפעיל את הכלים העומדים לרשותה ולהעניק לרוכשים ולשוכרים אפשרויות דירות ריאליות. בנוסף, יש לאפשר לכפרים וליישובים הערביים להתפתח לפי תוכניות מתאר מוסדרות, לשים קץ להריסת הבתים, ולבטל את חוק קמיניץ הגזעני.

העברת תקציבים לחברה הערבית. התקציבים שהקצתה הממשלה להשקעה בחברה הערבית תקועים ב"צינורות" משרד האוצר וטרם הגיעו ליעדם. יש לגבש תוכנית חומש נוספת לצמצום פערים בין החברה הערבית ליתר הציבור. זה הכלי המרכזי למאבק בעוני ובפשע בחברה הערבית.

הכיבוש גובה את המחיר היקר מכל. מדי שנה מקצה המדינה עשרות מיליארדי שקלים ל"תקציב הביטחון", קרי: מימון המשך השליטה הנפשעת בעם הפלסטיני, הרחבת מפעל ההתנחלויות, וחימוש הצבא לסבבי תוקפנות נוספים. כספים אלה מוכרחים לעמוד לשירות אזרחי המדינה ולא לשמש לתחזוקת מעגל הדמים.

מחד"ש-תע"ל נמסר בהקשר זה, כי מועמדי הרשימה "מתחייבים לקדם יעדים חברתיים-כלכליים, ולעמוד מול הממשלה במאבק משולב - בכנסת ובקרב הציבור".

נמרוד עובד

אזרחי ישראל - עובדים, גמלאים, סטודנטים, יהודים וערבים, נקלעו למציאות בלתי אפשרית: שכרם נשחק בהתמדה, אך מחירי המוצרים והדירות ממשיכים לזנק בקצב מסחרר. קצבאות הסיוע שמעניקה המדינה לא מעודכנות, וכך מתדרדרים יותר ויותר משקי בית אל מתחת לקו העוני.

הממשלה היוצאת הבטיחה להיאבק ביוקר המחיה. אולם במקום תוספת שכר, קיבלו האזרחים אינפלציה משתוללת הפוגעת במוחלשים ביותר. בנט, יחד עם לפיד ושר האוצר ליברמן, המשיכו במדיניות הקפיטליסטית הניאו-ליברלית בה דגלה ממשלת נתניהו – ואף החריפו אותה.

הממשלה מוכיחה פעם אחר פעם, כי היא מעדיפה את האינטרסים של בעלי ההון על פני רווחת האזרחים. אל מול הפקרות שלטון ההון, חשפה רשימת חד"ש-תע"ל תוכנית למלחמה ביוקר. התוכנית מציעה 10 צעדים מידיים למאבק ביוקר המחיה ולהעלאת השכר:

העלאת מיידית של שכר המינימום ל-40 ש"ח לשעה. כשליש מהעובדות והעובדים בישראל משתכרים עד שכר המינימום, סכום אותו מסרבת הממשלה לעדכן מאז 2017. בכנסת קיים רוב להעלאת שכר המינימום – ויש לעגנו בחקיקה מיד.

הבטחת חינוך חינם לכל אזרח מהגן ועד האוניברסיטה. על המדינה לשאת בהוצאות החינוך של ילדינו עד לסוף לימודיהם האקדמיים. זו טענה מופרכת ש"מדינת הסטארט-אפ" חסרה משאבים למימון חינוך חינם לכל!

הורדת הריבית הרצחנית שקובע בנק ישראל. בשם ה"מאבק באינפלציה", ולשמחת הבנקים, מוסיף הבנק המרכזי להעלות ללא הרף את הריבית. כך הוא עורם עוד ועוד תשלומים על גבם של מיליונים: נוטלי משכנתאות, אזרחים באוברדרפט, סוחרים וחקלאים.

תשלום תוספת יוקר עבור כלל העובדים במשק - התייקרות המחירים מרוששת את הציבור ואת כוח הקנייה שלו. לכן דרושה תוספת יוקר לשכר של כל העובדים במשק. תפקידה: להצמיד את השכר לעליית המדד בהיקף של 100% מההתייקרות.

פתיחה מחדש של כל ההסכמים הקיבוציים הענפיים והמפעליים. זאת כדי להבטיח תוספת ריאלית לשכר

מדוע נשלחתי למאסר בכלא הצבאי

שמי עינת ואני בת 19. צעירים וצעירות בגילי המשרתים כעת בצבא נשלחים להגן על מיליציות אלימות של מתנחלים, הפולשים בימים ובלילות לכפרים פלסטיניים ומבצעים בהם פוגרומים. אני מסרבת לקחת חלק בפשעים אלה, ולכן אני יושבת בכלא הצבאי.

אזרחי ישראל ברובם היו כנראה מגדירים את האירועים בגדה המערבית בימים האחרונים "הסלמה" או "התפרעויות". אך מה באמת קורה שם? באורח פלא, שבועיים לפני יום הבחירות, אנו מוצאות את עצמנו שוב בתקופה בה הדם זורם ברחובות והשנאה מבעבעת בכל פינה.

האם הצמרת הפוליטית מזלזלת באזרחים עד כדי כך? האם אנשיה חושבים שהציבור עדיין לא מבין כיצד נראית המציאות? מדי שבוע פולשים מתנחלים לכפרים פלסטיניים בגדה המערבית, מרסקים מכוניות ותוקפים בעלי חנויות וילדים באבנים, במקלות ובגז פלפל. את המיליציות מלווים חיילים שתפקידם למנוע מהפלסטינים להגן על חייהם. החיילים משתמשים ברימוני הלם, בגז מדמיע, בירי חי ובמעצרים המוניים.

כל זה שמתרחש בימים אלה ממש בעיר שכם, בשכונת שייח' ג'ראח, וגם בכפר חווארה בו סיירתי לפני חודש. אני שואלת את עצמי: מדוע נטלנו לעצמנו הזכות לשלוט באוכלוסייה אזרחית? מדוע אנחנו ממשיכים להזין את מנגנון ההרס הזה? אולי הגיע הזמן לחשב מסלול מחדש?

ברצוני לפנות לבנות ולבני הנוער הנמצאים לפני גיוס בשאלה: האם דיכוי אזרחי והגנה על מיליציות מתנחלים הם המשמעות שאתן מחפשות בשירות שלכן? חשוב לי שתדעו שאתן לא חייבות. קיימת דרך אחרת – סרב!

עינת גרליץ

רופאים לזכויות אדם מכשירה צוותי בריאות ברפואה חברתית

עמותת רופאים לזכויות אדם (רל"א) מזמינה את אנשי קהילת הבריאות, המבקשים לקדם שינוי, להגיש מועמדות לתוכנית לימודים ייחודית: קורס לרפואה חברתית ולקידום הזכות לבריאות במערכת הבריאות הישראלית. המפגש הראשון יתקיים ב-8 בנובמבר במשרדי העמותה בירושלים, והקורס יימשך עד 6 בדצמבר.

בתוכנית הלימודים של הקורס: מערכת הבריאות הישראלית בראי ההגנה על הזכות לבריאות כזכות יסוד של כל אדם; הצגת מקרי בוחן מעבודתה הייחודית של העמותה עם מגוון אוכלוסיות מודרות ואוכלוסיות מהפריפריה החברתית והגיאוגרפית, חסרי וחסרות מעמד בישראל, אסירים, פלסטינים ופלסטיניות תושבי המדינה ופלסטינים מהשטחים הכבושים; הקניית כלים יישומיים בעבודה לשינוי מדיניות בתוך מערכת הבריאות ועוד. ההכשרה מיועדת לעובדים בכל מקצועות הבריאות (רפואיים ופרא-רפואיים) ולכלל המעסקים במערכת הבריאות. כמו כן, ישוריינו כמה מקומות לסטודנטים.

לפרטים נוספים ולהרשמה: רוני בן-כנען, רכות חינוך וסינגור במחלקת מדיניות בריאות בישראל, רופאים לזכויות אדם, טל' 050-6570258.

מקומו של בן גביר בכלא ולא בכנסת

עימותים פרצו בשבוע שעבר (13.10) בין מתנחלים ואנשי ימין לבין תושבים פלסטינים המתגוררים בשכונת שייח' ג'ראח שבירושלים המזרחית הכבושה. שני אנשי ימין נפצעו באורח בינוני וקל מפגיעת אבן ברחוב קונדר, וכוחות משטרה שהגיעו למקום השתמשו באמצעים לפיזור הפגנות, בהם מכת"זית בואש. במהלך הלילה עצרה המשטרה 11 חשודים בידי אבנים.

על פי פרסום ב"הארץ", באותו לילה יידו מאות אנשי ימין רעולי פנים אבנים לעבר בתים פלסטינים וניפצו זגוגיות מכוניות. במהלך הלילה הגיעו כוחות משטרה למקום והפורעים החלו להתפזר. הסהר האדום דיווח על 20 פצועים פלסטינים כתוצאה מתקיפות פיסיות והשלכת אבנים. חמישה מהם פונו לבית החולים אל-מקאסד.

ח"כ איתמר בן גביר (הציונות הדתית) הגיע למקום במהלך העימותים. הוא החל לצעוד לעבר התושבים הפלסטינים כאשר הוא נמצא תחת אבטחה של משמר הכנסת. אנשי הימין שהתלוו אליו החלו לזרוק אבנים לעבר הפלסטינים, ובתגובה יידו התושבים אבנים לעבר בן גביר ומלווייו. במהלך התגרה שלף בן גביר את אקדחו וצרר לעבר כוחות הביטחון: "אם הם זורקים אבנים תירו בהם!"

רשימת חד"ש-תע"ל מסרה בתגובה למעשיו של בן גביר: "מקומו של חלאה כבן גביר המאיים על אזרחים באקדח שלוף הוא בכלא, ולא בכנסת. רק שמאל ערבי-יהודי חזק וגדול יחסם את בן גביר ואת שותפיו הכהניסטים". לדברי ח"כ עופר כסיף (חד"ש): "מיליציות בהובלת מחבל בחליפה החמוש באקדח משתוללות ללא הגבלה בשכונות וביישובים הפלסטיניים. ומה בדבר הצבא והמשטרה? הם מתעלמים ואף מגבים. אפנה בדחיפות ליועצת המשפטית לממשלה בנוגע לבן גביר, ואם תתעלם - אגיע עד להאג. חייבים לעצור את טרור המתנחלים". ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) תקפה גם היא את חבר הכנסת הגזען: "בן גביר אמר בעבר שצריך לבצע ירי חי בפלסטינים. הערב הוא כבר שלף אקדח בשייח' ג'ראח. מקומו בכלא, לא בכנסת".

יצוין כי 200 פעילי שמאל ותושבי שכונת שפירא הפגינו ביום רביעי האחרון נגד ביקורו של ח"כ בן גביר בדרום-תל-אביב. בין המפגינים: פעילי חד"ש, שלום עכשיו ומרצ.

קבלו את

זו הדרך

**מדי שבוע בדוא"ל
או בדואר רגיל**

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ראש הממשלה יאיר לפיד מבט מהמסוק לעבר אסדת החיפוש במאגר כריש (צילום: לע"מ)

הנהנים מההסכם שנחתם עם לבנון בתיווך ארה"ב

מבצע שלום תאגידי הגז הזרים

המנהלים של חברת הנפט והגז "נפטוגז" הגדולה באוקראינה, אשר הכנסותיה השנתיות, טרם הפלישה הרוסית, הוערכו בכ-9 מיליארד דולר.

חגיגת תאגידי האנרגיה הענקיים

ממשלת לבנון כבר בחרה את הזוכה בפרויקט חיפוש והפקת הגז במאגר כנא: חברת טוטאל הצרפתית. חרף המחלוקות בין לבנון לישראל, יש ביניהן הסכמה מלאה בכל הקשור בניהול אוצרות הטבע בשטחן. מאגרי הגז והנפט במים הכלכליים שלהן נמצאים לכאורה בבעלות המדינה ובשירות האזרחים הלבנונים והישראלים. אך בפועל הם נמסרו לידיהם של תאגידי ענק אמריקאיים או אירופיים. זה אך ביטוי נוסף למדיניות הניאו-ליברלית המאפיינת את כל הממשלות במזרח תיכון.

טוטאל הופרטה ב-1993, והיא תאגיד האנרגיה הרב-לאומי החמישי בגודלו בעולם, לאחר אקסון מוביל האמריקאית, של האנגלית-הולנדית, ב.פי. (לשעבר "בריטיש פטרוליום") הבריטית-אמריקאית ושברון הפועלת בין היתר בישראל. טוטאל מעסיקה יותר מ-100 אלף עובדים ברחבי העולם ומחזור העסקים שלה נאמד אשתקד ב-184 מיליארד דולר. יצוין כי עובדי בתי הזיקוק, בהם מחזיקה טוטאל ברחבי צרפת, מנהלים בימים אלה שביתה הנמשכת כבר שבועות (ר' עמ' 8).

ומי זכה במטמון הישראלי? מאגר כריש הממוקם מאה ק"מ מערבית לחיפה וסמוך למים הטריטוריאליים של לבנון, היה סלע מחלוקת בין שתי המדינות (ע"ע איומי מזכ"ל החיזבאללה חסן נסראללה). לאחר השגת ההסכם, נמסר המאגר לשותפות בין נובל אנרג'י (כעת שברון) לדלק קידוחים הנמצאת בבעלות יצחק תשובה. איזה עולה קטן! הרי אותו הוכשטיין שהוזכר לעיל היה לוביסט של נובל בטרם טרפה אותה שברון. שותפות נובל-תשובה מכרה את אחזקותיה לחברה הבריטית-יוונית אנרג'יאן לפני כחמש שנים בכ-150 מיליון דולר.

היראו מופתעים: אזרחי ישראל כמעט שאינם נהנים מאוצרות הגז שנתגלו. הבטחותיו של נתניהו עם גילוי שדות הגז ל"גשם של דולרים" – טרם מומשו. סביר מאוד להניח כי גם לאזרחי לבנון צפוי גורל דומה.

אפרים דויד

"הסכם היסטורי" (לפי ראש הממשלה ושר החוץ, יאיר לפיד), "לא הסכם היסטורי" (לפי ראש הממשלה החלופי ושר ההתיישבות, נפתלי בנט) ו"אסון לעם ישראל" (לפי ראש הממשלה לשעבר, בנימין נתניהו). אלה עיקרי הדברים שנשמעו בצמרת הפוליטית המקומית סביב ההסכם שנחתם בשבוע שעבר מול לבנון בתיווך של ארה"ב.

אין טעם לחטט בהתייחסויות הפוליטיקאים הממסדיים להסכם. אך עולה שאלה קריטית, אותה לא הציגה התקשורת הישראלית ולו פעם אחת במהלך המו"מ לחתימתו או אף לאחר אישורו: מדוע הפגינה לפתע ארה"ב דחיפות כה משמעותית "לסגור את ההסכם", לאחר עשור בו דשדש המו"מ בין הצדדים?

התשובה פשוטה לכאורה: ארה"ב מנסה להעמיק את שליטתה באזור, מעבר לגבולות מדינת ישראל. ישנם הסבורים כי הממשל האמריקאי מעוניין להחיש את פיתוח שדה הגז במאגר כנא הלבנוני ("מאגר צידון" בגרסה הישראלית). זאת על מנת להקל במעט על המשבר החמור הפוקד את הכלכלה הקפיטליסטית בלבנון.

פרשנים הוסיפו כי נשיא ארה"ב ג'ו ביידן מעוניין לפתח שדות הפקה חדשים, על מנת להוביל גז נוסף לאירופה המתמודדת עם מצוקה אנרגטית קשה בעקבות המלחמה באוקראינה. מסיבה זו מעוניינת ארה"ב לקדם גם בנייה של צינור, אשר יוביל גז מישראל ומקפריסין ("איסטמד") לאירופה המערבית. שלוש התשובות אינן סותרות, והן מרכיבות יחדיו את הדחיפות בהשלמתו המהירה ככל האפשר (תוך ויתורים ישראלים) של המו"מ.

האיש הנכון במקום הנכון

המתווך האמריקאי שנבחר למשימה הוא הישראלי עמוס הוכשטיין (נולד בירושלים ב-1973 ושירת בצבא). הוכשטיין הוא איש עסקים שניהל כסגן נשיא חברת הגז האמריקאית טלוריאן. כיום הוא מכהן כיועצו של נשיא ארה"ב לענייני אנרגיה, כדיפלומט וכלוביסט מטעם חברת נובל אנרג'י, השולטת במספר שדות גז ונפט בתחום המים הכלכליים של ישראל ובהם תמר, לווייתן ונתני.

לפני שנתיים רכשה את "נובל אנרג'י" ענקית הנפט האמריקאית "שברון" (על כך בהמשך). שכרו של הוכשטיין בטלוריאן עמד על 700 אלף דולר בשנה, ועוד מיליון דולר באופציות למניות. בעבר היה הוכשטיין חבר במועצת

סניף דואר ישראל - בקרוב שירותי יופרטו (צילום: זוהר הדן)

בצל איומי הפרטה ופיטורי עובדים מחסלים את הדואר כשירות ציבורי

שלישית, דואר הוא סמל קולקטיבי, ובולי הדואר הם אחד הסמלים המבטאים אתוס לאומי. הדבר רלבנטי גם לאלה המתנגדים לאתוס הזה – קיים ערך רב בהתאספות סביב ביטויים סמליים קולקטיביים מוסכמים. בארצות הברית ובבריטניה, מצודות הקפיטליזם הגלובלי, נתפס הדואר מאז ומעולם כסמל לאומי ופדרלי חשוב, ולכן אינו דורש להפריט.

רביעית, בסיס שירותי הדואר המוסדיים כולל את האפשרות להרחיבו לשימושים שונים בשירותי תקשורת חדישים, נגישים ועממיים. ניתן לשכלל את השירותים תוך אינטגרציה של טכנולוגיות חדישות, וכך לממש את תפקיד הדואר לעמוד לשירות הציבור.

חמישית, אוצר המדינה מתנהל (כלפי חוץ) כ"משק בית". כדי לקבל אשראי ולחרוג מהוצאותיו הרגילות, זקוק האוצר ל"ביטחונות". לכן עצם האחזקה בנכסים שונים – חברות תעופה, תשתיות, רשתות, מוסדות – מעניקה לו יותר אפשרויות לגייס כסף גם כאשראי. הדבר מועיל לאוצר הן כלפי פנים ("החוב הלאומי הפנימי") הן כלפי חוץ ("החוב הלאומי החיצוני").

מחיר ההפרטה כבר נגבה - אלף עובדים הולכים הביתה עוד השנה

בספטמבר האחרון נחתמו הסדר הבראה בין החשב הכללי לדואר ישראל בהיקף של 1.7 מיליארד שקל, וכן הסכם קיבוצי חדש מול ועד העובדים של הדואר. במסגרת ההסכם הקיבוצי, יפוטרו מתוך 5,000 עובדי החברה כ-1,050 עובדים בשתי פעימות – הראשונה מהן בחודש דצמבר הקרוב.

הסכם המימון מורכב ממכירת נדל"ן של הדואר – שלו 700 סניפים ברחבי הארץ. שווי הנכסים שיימכרו מוערך ב-800 מיליון שקל. המדינה תממן גם פיטורים של 150 עובדים במסגרת הסכם שכבר נחתם ב-2020. בנוסף, תעמיד המדינה הלוואה של 400 מיליון שקל, ובמידת הצורך עוד 180 מיליון שקל, בתמורה למכירת נכסים נוספים.

יובל הלפרין

בחודש אוגוסט פרסמה רשות החברות כי בכוונתה להתניע מהלך להפרטת דואר ישראל, ולאחר מכן כינסה פגישה רחבה עם כל הגורמים המעורבים כדי להתחיל בתהליך. בפגישה לקחו חלק, בצד יו"ר ומנכ"ל הדואר, גם מנכ"לים של משרדי ממשלה, ובהם התקשורת והאוצר.

לדברי הממשלה, הפרטת הדואר היא חלק מתוכנית רחבה "לשיקום החברה", הנמצאת במשבר קשה. בחודש יוני השנה החליטו שרי התקשורת והאוצר על הסכם הבראה, שבמסגרתו תעניק המדינה לדואר ישראל הלוואה בהיקף של 1.7 מיליארד שקלים, כאשר החברה מצדה תתחייב למכור נכסים ב-450 מיליון שקלים. יתר התמורה צפויה להגיע מרווחי ההנפקה וההפרטה.

הממשלה מצליחה לממש את הפרטת הדואר בצורה "חלקה" וללא התנגדות. זאת משום שבעיני רבים בציבור הישראלי נחשב הדואר שירות לא יעיל במקרה הטוב, או שירות שהסיבה לקיומו חדלה להתקיים במקרה הרע. עם זאת, שירות הדואר הוא אחד השירותים הציבוריים האחרונים שנותרו בישראל, ומלחמה על המשך קיומו היא קריטית. בטור זה אציג חמש תגובות לתהליך הפרטת הדואר.

יותר שירותים ציבוריים - פחות מתנות לטייקונים

ראשית, המדינה מעוניינת להפריט את הדואר לאו דווקא כשירות, אלא בעיקר כנדל"ן. הממשלה נזכרה בשטחים הנרחבים שתופסים סניפי הדואר, ובעלי ההון שהיא משרתת כבר מזילים ריר נוכח המתנות שהם עתידים לקבל. המדינה ממשיכה לחלק מתנות לטייקונים במקום, רחמנא ליצלן, לנצל את השטחים לדיור הציבורי, למועדוני נוער ציבוריים או כמענה לאינספור צורכי ציבור.

שנית, ובתגובה ל"היעלמות שירותי הדואר", יש להזכיר את בנק הדואר, אשר שימש מבחינות רבות בנק ללא מטרות רווח. בנק הדואר, למשל, לא עשק את לקוחותיו בעמלות המפלצתיות שמטילים הבנקים המסחריים. כעת, כאשר סכנת ההפרטה מרחפת מעל ראשו של הדואר, לא ברור מה יעלה בגורל בנק הדואר.

"זכויות אדם" - שחקני נבחרת גרמניה במחאה על מצבם העגום של העובדים בקטאר (צילום: עמוד הטוויטר של נבחרת גרמניה)

לקראת מונדיאל הדמים בקטאר

כך פתחה קטאר בבניית בזק במסגרתה הקימה שבעה אצטדיונים חדשים בצד עשרות פרויקטים הכוללים שדה תעופה חדש, דרכים, מערכות תעבורה וכמאה מלונות בהם יתאכסנו האוהדים והשחקנים. לצורך כך, פתחה קטאר את גבולותיה להגירת עבודה. ממשלת קטאר פרסמה כי שכרה את שירותיהם של שלושים אלף עובדים זרים לצורך בניית האצטדיונים החדשים בלבד. העובדים ברובם הגיעו מבנגלדש, מהודו, מפקיסטן, מנפאל ומהפיליפינים.

הבנייה המאסיבית גבתה מחיר כבד מאין כמוהו: בשנה שעברה פרסם ה"גארדיאן" כי מעל 6,500 עובדים מצאו את מותם באתרי בנייה ובמתחמי מגורים שונים בקטאר מאז 2010. ארגון "משמר זכויות האדם" דיווח כי נוסף לקטל המזעזע באתרי הבנייה, עובדים רבים מתו כתוצאה מתנאי מחייה ירודים, שכן נאלצו לחיות ללא תנאי היגיינה נאותים ואף ללא מים זורמים הראויים לשתייה.

בצל הקטל המזעזע, נערכו בגבולותיה של קטאר מספר מחאות עובדים. אלה אשר צלחו את תנאי המחיה המזעזעים ואת סכנות החיים באתרי הבנייה, סובלים חדות לבקרים מהלנות שכר ומפגיעות קשות בזכויותיהם. אולם המחאות דוכאו ביד קשה: לאחרונה פורסם כי עובדים זרים בקטאר שהעזו להתלונן על אי-תשלום משכורות בזמן או על הלנת שכר, גורשו מהמדינה.

אריק קנטונה: "קורא לכולם להחרים את המונדיאל"
קטל העובדים בקטאר איננו המוקד היחיד המושך לעברה ביקורת עולמית. קטאר ידועה בהפרות חמורות של זכויות אדם, ומפלה ללא הרף נשים, להט"ב ומיעוטים. לאחרונה יצא כוכב נבחרת צרפת לשעבר אריק קנטונה נגד קטאר וקרא להחרים את המונדיאל: "המונדיאל הזה הוא רק סביב הכסף. הצורה שבה קטאר מתייחסת לעובדים מזעזעת. אלפים מתו ובכל זאת אנחנו חוגגים את גביע העולם. באופן אישי, לא אצפה במונדיאל".

ביקורת כלפי התנהלותה של קטאר נשמעה גם מצד דמויות בולטות בכדורגל העולמי כגון מאמן נבחרת גרמניה האנסי פליק, כוכב וקפטן נבחרת אנגליה הארי קיין וכוכבי נבחרת אנגליה לשעבר גארי לינקר וגארי נוויל.

דבריו של קנטונה הם חלק ממגמה מתרחבת בקרב אנשי כדורגל ומשפיענים ברחבי העולם. למרבה הצער, המחאה צוברת תאוצה מאוחר מדי, והדשא במגרשים בקטאר כבר הושקה בדם העובדים.

חג המונדיאל נמצא בפתח, ומיליוני אוהדי כדורגל ברחבי העולם מוכנים ומזומנים לצפות במשחק הפתיחה בין המארחת קטאר לבין אקוודור (20.11, בשעה 18:00, כאן 11). חובבי כדורגל שלא עוקבים אחר החדשות בתחום באופן קבוע עשויים לתמוה – הרי תחרות גביע העולם בכדורגל מתקיימת דרך קבע בקיץ מאז היווסדה ב-1930. אלא שהפעם, קיבלה התאחדות הכדורגל הבינלאומית פיפ"א החלטה לקיימו בחורף. זאת בהתחשב בתנאים האקלימיים בקטאר, אשר אינם מאפשרים משחקי כדורגל בקיץ.

אולם העברת המונדיאל באופן חסר תקדים לחודש נובמבר היא רק קצה הקרחון של מונדיאל 2022 - גביע העולם השעורריי ביותר אי פעם. דמויות בכירות בכדורגל העולמי כבר הודיעו כי יחרומו את גביע העולם בתגובה למדיניות בה נוקטת קטאר בתוך ומחוץ לניהול הטורניר. אלפי עובדים הרוגים ושורה ארוכה של הפרות זכויות אדם באמירות גרמו אפילו לנשיא פיפ"א ספ בלאטר להודות כי הענקת האירוח לקטאר הייתה שגיאה.

אלופי העולם בהרג עובדים

ב-2 בדצמבר 2010 זכתה קטאר בהתמודדות שערכה פיפ"א על אירוח משחקי הגביע העולמי של 2022. כבר אז נתפסה ההחלטה כשעוררייה בעיניהם של אנשי ספורט, עיתונאים ואוהדי כדורגל כאחד. קטאר מעולם (ובמידה רבה גם היום) לא נחשבה "מדינת כדורגל". אף שפועלת בגבולותיה ליגת כדורגל תחרותית, ובאף שנבחרתה זכתה באליפות אסיה האחרונה בכדורגל (2019), קטאר מעולם לא העפילה למונדיאל, והצליחה לעשות כן הפעם רק מעצם היותה מארחת.

כיצד בכל זאת זכתה קטאר באירוח? במאמר 2014 פרסם "דיילי טלגרף" הבריטי, בגיבוי מסמכים, שבכיר בפיפ"א ומשפחתו קיבלו שני מיליון דולר מחברה קטארית הקשורה באירוח המונדיאל. בתחילת יוני של אותה שנה, קצת לפני תחילת המונדיאל בברזיל, דיווח "סאנדיי טיימס" על סכום הקרוב ל-5 מיליון דולר, שהעביר מוחמד בן חאמם, נציג הוועדה המארגנת הקטארית, לסגן נשיא פיפ"א לשעבר ולכמה מעמיתיו בפיפ"א בתמורה לתמיכתם.

השחיתות בצמרת פיפ"א הפכה מזמן דבר שבשגרה, אך במקרה של מונדיאל 2022 היא סימנה שפל מדרגה שגבה את חייהם של אלפי בני אדם. תשתיות הכדורגל בקטאר ערב זכייתה באירוח לא היו מספקות כדי לקיים בה אירוע בסדר הגודל של תחרויות גביע העולם, ולכן, כדי לעמוד בסטנדרטים שמציבה פיפ"א, היא נדרשה להקימן יש מאין.

ראשי הקונפדרציה הכללית של העובדים (CGT) במטה פדרציית האיגודים הפלסטיניים ברמאללה (צילום: CGT)

ראשי הקונפדרציה הכללית של העובדים ביקרו בישראל ובפלסטין

המערכה בצרפת היא בין הון לעבודה

האחרונות, לפני תום המגפה ואחריה. בצרפת מתנהלת כעת מערכה קשה בין ההון לעבודה.

אנחנו משוחחים ביום שישי (14.10) וביום ראשון (16.10) מארגנות מפלגות השמאל בצרפת הפגנת ענק נגד היוקר. ליום שני נקבעה שביתה כללית במקביל להפגנות ברחבי המדינה. לא ניתן היה לקיים מחאה מאוחדת?

כמובן שכן! היה סיכום מוקדם בין האיגודים למפלגות השמאל: שביתה אזהרה כלל-ארצית בצד מאות הפגנות מקומיות ברחבי המדינה. אלא שללא כל הודעה מוקדמת החליט מנהיג תנועת "צרפת המורדת", ז'אן לוק מלנשון, להכריז על הפגנה ארצית בפרס ב-16 באוקטובר, ולא התייחס כלל לשביתה. בטרם הכריז על ההפגנה הארצית הסברנו לו, שלא ניתן להבטיח את הגעתם של כמיליון חברי CGT לפרס. הסברנו כי הצעד לא נכון פוליטית, וכי עדיף לקיים מחאות מקומיות רבות ככל האפשר. לא עומדים לרשותנו משאבים לשכור אלפי אוטובוסים. מדוע על עובד המתגורר במרחק 800 ק"מ מפריד להגיע אליה? מדוע שלא יפגין בעירו יחד עם חבריו ובני משפחתו?

נדמה כי היחסים בין איגודי העובדים לבין סיעת השמאל בפרלמנט עלו על שרטון...

לאו דווקא. לעתים מתעוררים חילוקי דעות, אך אנו שמחים מאוד שסיעת השמאל היא סיעת האופוזיציה הגדולה לממשלתו הניאו-ליברלית של עמנואל מקרון. עם זאת, אנו דורשים שיכבדו את נציגי העובדים, ושהמאבק יתנהל בתיאום הדדי ותוך שמירה על האוטונומיה של כל מרכיבו. ההתמודדות שלנו איננה עם השמאל, אלא עם הימין שבשלטון ועם הימין הקיצוני. אלה השיגו השיגים אלקטורליים חסרי תקדים בבחירות האחרונות, והקימו סיעה בת 90 חברי פרלמנט.

לצערנו, גם חלק מהעובדים הצביע עבור הימין הקיצוני, בייחוד באזורים בהם נוכחות האיגודים חלשה או מספר העובדים המאוגדים קטן. הימין הקיצוני הוביל קמפיין בחירות בו הציג את עצמו כ"מגן העובד הבודד", "מגן השכר" וכו'. אך כאשר קידמנו בפרלמנט, בעזרת סיעת השמאל, הצעת חוק לשכר מינימום של 2,000 יורו לחודש, הם הצביעו נגדה. הימין הקיצוני מדבר על רווחת העובדים, אך פועל לטובת ההון. רצוננו העיקרי הוא לאחד את כל מעמד העובדים סביב המערכה על השכר.

יוסי אבו

משלחת המורכבת מראשי הקונפדרציה הכללית של העובדים (CGT) - ארגון העובדים הגדול בצרפת - ביקרה בשבוע שעבר בישראל ובשטחים הפלסטיניים הכבושים. בראש המשלחת עמד המזכ"ל פיליפ מרטינו, שנאלץ לשוב לארצו יממה לפני סיום הביקור בעקבות החרפת השביתה בבתי הזיקוק בצרפת (ר' בהמשך).

המשלחת סיירה בשכם, ברמאללה ובקלקיליה, ונפגשה עם ראשי הפדרציה הכללית של האיגודים המקצועיים הפלסטיניים. הביקור כלל פגישה עם פעילי איגודי העובדים, ביקור במפעלים ושיחות עם עובדים וחקלאים. בנוסף, ביקרה המשלחת בישראל עצמה ונפגשה עם נציגי ארגון כוח לעובדים ועמותת קו לעובד. בקשת חברי המשלחת לתיאום פגישה עם נציגי המחלקה לקשרים בינלאומיים בהסתדרות לא נענתה.

לדברי האחראי על הקשרים הבינלאומיים בקונפדרציה, פייר קוטאז, "אנו פועלים מזה עשרות שנים לקידום סולידריות פעילה עם העם הפלסטיני הנאנק תחת עול הכיבוש הישראלי. אנו שותפים לשאיפתו להקמת מדינה עצמאית בצד ישראל". "משלחות רבות של האיגודים המקצועיים הצרפתיים פקדו וממשיכות לפקוד את השטחים הכבושים, אך זו משלחת רמת דרג שהגיעה בעקבות החמרת הדיכוי וההרג", הדגיש.

כתב "זו הדרך" שוחח עם חברי המשלחת במשרדי קו לעובד בתל-אביב לפני שובם לפרס. עיקר השיחה נסוב סביב המאבק המעמדי בצרפת, המעמיק מדי יום.

שביתה עובדי בתי הזיקוק בצרפת נמשכת ללא הפוגה, והממשלה אף הוציאה צווי ריתוק נגד חלק השובתים. מהן הסיבות לשביתה?

השביתה בבתי הזיקוק היא רק קצה הקרחון. היא בולטת כי בשליש מתחנות הדלק אצל המלא, והתקשורת עוסקת בה ללא הפסקה, לרוב בגישה עוינת מאוד. נוסף לכך, התפרץ ברחבי צרפת גל שביתות ומחאות אותן מובילים עובדים הדורשים תוספות שכר.

יוקר המחיה החמיר השנה במהירות, והעובדים דורשים פיצוי הולם עבור צמצום כוח הקנייה. הזעם הציבורי התעצם עוד במהלך משבר הקורונה. אז, אולצו העובדים לעבוד, לפעמים תוך סכנה לבריאותם. בתום המגפה דרשו המעסיקים מהם "להקריב קורבן נוסף בשל המשבר", אך הם לא תוגמלו מעולם בעבור הקרבתם. יתר-על-כן, רווחי בעלי ההון והתאגידים תפחו בצורה שערורייתית בשנתיים

רחבת בית הסוהר לאסירים פוליטיים ברחוב לוסקי בלבוב, המשמש היום מוזיאון הנצחה (צילום: ויקיפדיה)

סיפורו של פושע מלחמה בשירות הנאצים שקיבל מעמד של "גיבור לאומי"

כך משכתבת אוקראינה את ההיסטוריה

נשאו תגים צהובים כחולים על זרועותיהם - אותם צבעים המתנוססים על דגל אוקראינה כיום. בערב הפלישה הנאצית, הכריז הארגון על הקמת מדינה אוקראינית עצמאית.

לאורך המלחמה היו חברי הארגון של בנדרה חתומים על פוגרומים מזעזעים אשר גבו את חייהם של יהודים ופולנים רבים. חברי הארגון פעלו בשיתוף פעולה עם המשטרה המקומית ועם השלטון הנאצי, וסייעו לאסוף אלפי יהודים שחיו בשטח אוקראינה במטרה להשמידם.

המוזיאון בבית הסוהר ברחוב לונצקי

ב-1943, כאשר תבוסת הנאצים נראתה בלתי נמנעת, החל הארגון של שטפאן בנדרה מנער את ידיו מהפשעים שביצע. חבריו החלו להפיץ מידע כוזב וטענו כי לא ביצעו את הפוגרומים, וכי אחראים להם "הגרמנים, הפולנים וההמון הזועם". כך החל תהליך ארוך של שכתוב ההיסטוריה, אשר נמשך גם לאחר הקמת מדינת אוקראינה העצמאית ב-1991 ועד לימינו.

"חוקרים" רבים העוסקים בהיסטוריה האוקראינית הם צאצאי חברי ארגון הלאומנים האוקראינים, המגויסים למשימת השכתוב. הרוצחים הפכו גיבורים, ולפתע האוקראינים משתפי הפעולה עם הנאצים כבר אינם אנטישמים. בשנת 2010 אף הכריז נשיא אוקראינה ויקטור יושצ'נקו על בנדרה גיבור לאומי. במרכז לבוב נבנה לכבודו שער ניצחון בגובה 30 מטרים, ובמרכזו הוצב פסל ענק בדמותו. רחובות רבים באוקראינה החדשה נקראו על שם שטפאן בנדרה, כולל הרחוב הסמוך לכלא ברחוב לונצקי.

ב-2008 הוכרז בית הסוהר "מוזיאון להנצחת זכר הקורבנות האוקראינים של הכיבוש הסובייטי והכיבוש הנאצי". אולם היהודים שנרצחו, הפוגרומים והפשעים נגד האנושות שביצעו משתפי הפעולה האוקראינים כמעט אינם מוזכרים שם. המבקר במוזיאון בית הסוהר ברחוב לונצקי יכול לראות את תאי המאסר ואת משרדי מפקדות הכובשים. לאורך המסדרונות תלויים כרזות וגזרי עיתונים המתארים בעיקר את קורבנות רצח האסירים בידי המשטרה הסובייטית. למרבה האירוניה, הכניסה למוזיאון בבית הסוהר היא מהרחוב הראשי הסמוך: רחוב שטפאן בנדרה! המוזיאון פתוח בימי ראשון עד שישי בשעות הבוקר ואחצ"צ. ניתן לבקר ולהתפלץ.

צילי גולדנברג

בשנות עצמאותה הקצרה של הרפובליקה הפולנית השנייה, מ-1918 ועד 1939, עמד במרכז העיר לבוב (אוקראינה כיום), ברחוב לונצקי, בית סוהר לאסירים פוליטיים. ערב פרוץ מלחמת העולם השנייה הייתה אוכלוסיית העיר מעורבת. התגוררו בה כ-300 אלף תושבים, מחציתם פולנים, שליש מהם יהודים ורק שישה עשר אחוז אוקראינים.

השלטונות המתחלפים (הסובייטים תחילה, והנאצים לאחר מכן) המשיכו להשתמש במתקן הכליאה כדי לאסור את מתנגדיהם הפוליטיים: פעילי ימין קיצוני מחד גיסא, קומוניסטים ויהודים מאידך גיסא. עם הקבוצה הראשונה נמנו בין השאר חברי ארגון הלאומנים האוקראינים שהיו פרו-נאצים, אותם הנהיג שטפאן בנדרה. הארגון שאף להקים מדינה עצמאית על בסיס "טוהר הגזע האוקראיני", ואפיין אותה כ-"נקייה מיהודים, פולנים, רוסים ותתי אדם אחרים".

ב-22 ביוני 1941 פרצה גרמניה הנאצית בחזית המזרחית לעבר ברית המועצות, וכבשה את לבוב מידי הסובייטים ששלטו בה. הסובייטים נסוגו, אך תוך כדי כך הוציאו להורג את כל האסירים בבתי הסוהר בעיר. יותר מארבעת אלפים אסירים נרצחו בכלא שברחוב לונצקי. חלקם היו פולנים, חלקם יהודים, ורבים מהם חברי הארגון הפרו-נאצי האוקראיני.

הפוגרומים הרצחניים

ב-30 ביוני 1941, נכנס הצבא הגרמני ללבוב, מלווה ביחידות האיינזגרופן - פלוגות המוות של הנאצים. עם הגעתם, מיהרו הגרמנים לרקום בריתות עם מיליציות מקומיות, וביניהן חברי הארגון של שטפאן בנדרה.

הדוקטרינה הגזענית בה דגל ארגון הלאומנים האוקראינים זיהתה את היהודים עם מנהיגי המשטר הסוציאליסטי של ברית המועצות. לכן, חבריו מיהרו להפיץ בעיר עלילות דם וטענו כי "יהודים בולשביקים רצחו את האסירים בכלא לונצקי", זאת למרות שחלק מהאסירים היו יהודים.

קריאות "מוות ליהודים" נשמעו ברחבי העיר, והתושבים (בהשפעת ההסתה מצד תומכי בנדרה) החלו לתעל את זעמם נגד הקהילה היהודית בעיר. כבר בבוקר הפלישה הגרמנית הקים הארגון של בנדרה את ה"מיליציה העממית האוקראינית", אשר ביצעה פשעים איומים באזורים רבים במזרח אירופה אשר נפלו בידי הכובש הנאצי. חברי המיליציה

59 עובדים נהרגו מתחילת השנה

"חמישה מתוך שישה הרוגים מתחילת השנה כתוצאה מתאונות אלה נפגעו לאחר שנפלו מחלקה האחורי של המשאית בעת נסיעה. אחרים נפגעו מרכב שפגע בהם, או נדרסו במהלך נסיעת המשאית לאחור. חרף זאת, מתעקשות הרשויות להגדיר את תאונות אלה כ'תאונות דרכים' ומסרבות לנקוט צעדים מיוחדים למניעתן", הוסיפה.

עובדים במשאיות אשפה חשופים לסכנות רבות: פגיעה מהמשאית עצמה, פגיעה מכלי רכב בזמן עבודה על הכביש, סכנת הילכדות במדחס האשפה של המשאית ועוד. "סכנות אלה מצריכות תכנון מונע של רכבי העבודה והכשרה של העובדים. האחריות לכך מונחת על הרשויות המקומיות – היזמיות והמוזמנות של שירותי פינוי האשפה – כמו גם על מנהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית".

העובד יחיא תייסר עבד אל-ע'ני שנהרג בשבוע שעבר בנפילה מגובה (צילום: "אל-אתיחאד")

שני עובדים נהרגו בשבוע שעבר (14.10) כתוצאה מנפילה מגובה. יחיא תייסר עבד אל-ע'ני, עובד בשנות ה-20 לחייו, נהרג לאחר שנפל מגג מבנה בגובה שישה מטרים בשטח חקלאי במועצה המקומית נחף. על כך מסר העיתון "אל-אתיחאד". אל-ע'ני פונה למרכז הרפואי לגליל בנהריה במצב אנוש וכאשר הוא חסר הכרה, שם נאלצו לקבוע את מותו. אל-ע'ני הוא ההרוג ה-59 בתאונות עבודה מתחילת 2022.

פואד אלשלבי, עובד בן 34 תושב ג'נין שבשטחים הפלסטיניים הכבושים, נהרג אף הוא באותו היום לאחר שנפל מגובה בתאונת עבודה ביישוב ורזיר. אלשלבי נפצע באורח קשה ופונה באופן עצמאי לבית החולים ברמאללה, שם מת מפצעיו.

לדברי הקבוצה למאבק בתאונות בניין ותעשייה, "עובדים מפונים באופן עצמאי וללא דיווח כאשר הם אינם מחזיקים בהיתר עבודה".

במהלך השבוע החולף נהרגו ארבעה עובדים ונפצעו שמונה בתאונות עבודה, מתוכם שניים באורח קשה. מחצית מהעובדים שנפגעו הם בני 50 ומעלה. בתחילת השבוע שעבר (9.10) נהרג בעל משק חקלאי בן 84 לאחר שנפל מגובה ארבעה מטרים. זאת בעת שביצע עבודות תיקונים על גג רפתו שבמושב ניר בנים בבאר טוביה. כמה ימים לאחר מכן ברחובות (12.10) נהרג עובד תברואה בשנות ה-60 לחייו לאחר שנפגע ממשאית אשפה שנסעה לאחור.

חברת הקבוצה למאבק בתאונות בניין ותעשייה הדס תגרי מסרה: "הרוב המכריע של תאונות בהן מעורבות משאיות אשפה אינן נספרות בידי מנהל הבטיחות התעסוקתית כתאונות עבודה. זאת על אף שהן מתרחשות כתוצאה ישירה מביצוע עבודות פינוי אשפה, ונוכח הסיכון הגבוה הכרוך בהן".

אסיפת בחירות פתוחה

עם ח"כ עופר כסיף

בר ה"קיי", רחוב הרצל 4, תל אביב
שלישי, 25.10, בשעה 19:00

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

הקרנת הסרט

"לישון בכעס" / צ'ארלס ברנט

ולאחריה שיחה

בהשתתפות הבמאי תום שובל, שני קניסו ואורי דביר

ארה"ב, 1990, 102 דקות (אנגלית; כתוביות בעברית)

מוצ"ש, 22.10, בשעה 19:30

שירה בגדה #32

מנחה: אמיר חרש

בהשתתפות: אנאיס עדן ליברמן, אסתר וולק, הדס

מזרחי, ליאור מעין, לני בלה כהן, שי בוזגלו

שלישי, 8.11, בשעה 20:00

השבוע באתר "זו הדרך"

חד"ש-תע"ל בעד שוויון בספורט, שבטים בקניה דורשים פיצויים מהכתר הבריטי בגין נזקי הקולוניאליזם, ועידת המפלגה הקומוניסטית הסינית, צעיר פלסטיני ורופא נהרגו מידי כוחות הכיבוש בג'נין ועוד...

zoha.org.il

ח"ד 26205, ח"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com
אתר זו הדרך zoha.org.il, מק"י: maki.org.il, info@maki.org.il